

Impact: Indirect en toevallig. Mieke Koldewee en Jacco van Uden

Mieke

Indirect en toevallig.

Dit is ook impact, eh... Maar hoe dan? Hoe zorg je ervoor dat dat ook voldoende aandacht krijgt?

Wat was de impact van het werk dat ik daar met Jacco heb gedaan?

We openden als eerste lector-kunstenaar duo de performances zonder woorden.

Met op de achtergrond de stem van Jacco waarin hij het heeft over impact in excel-sheets en als marketinginstrument. Eindigend in een opmerking over dat impact ook indirect en toevallig is.

En de vraag hoe je ervoor zorgt dat dat voldoende aandacht krijgt....

Indirect en toevallig....

En dus werd ons thema voor de performance zonder woorden: ruimte voor het onverwachte.

Maar hoe zet je het onverwachte nou neer in zo'n performance?

En wat van onze voorbereiding was van welk belang in de IMPACT die onze performance uiteindelijk had?

En naar welke impact kijken we dan?

Impact op het publiek?

Impact op onszelf?

Impact op onze relatie?

Met elkaar? Met ons werk?

Wat volgens mij betekenisvol was, was dat Jacco en ik als duo gekoppeld werden door Marjolijn.

'Omdat er een sterk resonantieveld tussen ons voelbaar was'.....

Leuk!

Want wat is een resonantieveld nou weer?

Ik word daar blij van: want het is iets voelbaars in de spanning en ruimte voor contact en emotie tussen twee mensen.

Misschien is het wel een trilling, een energie die kwetsbaarheid mogelijk maakt.

Een openheid en bereidheid om het onbekende in te stappen. Van de gebaande paden weg....

En dat sterke resonantieveld was al eerder opgebouwd.

Wanneer dan?

Ik denk terug aan mijn bezoek aan Jacco op een kwetsbaar moment in zijn residentie in de Rijksacademie. Kwetsbaar moment, omdat hij veel pijn in zijn lichaam ervoer.

Ik herinner me van dat bezoek vooral dat ik aanwezig was, ook bij die pijn. Veel heb geluisterd. Dat we hebben gewandeld.

Ik denk ook terug aan Jacco's eerste bezoek aan onze nieuwe danszaal waarbij ik hem grappend bij binnenkomst vroeg: 'koffie of dansen?' en hij (volgens mij tot zijn eigen verrassing) 'dansen' koos.

En we dus dansten op een door hem gekozen muziek. We stroomden door de ruimte, proefden de

energie van onze bewegende lichamen, de kwetsbaarheid van de ontmoeting zonder woorden. De emotie die tastbaar werd. Het hart dat opende.

Wat vervolgens leidde tot een mooi gesprek (ja, met ook koffie) over ruimte voor organiseren, nieuwe horizontale perspectieven op organiseren, gemeenschapszin en nieuwe economie.

En dat proefde Marjolijn dus kennelijk allemaal in het resonantieveld dat zij opmerkte toen ik kennelijk als potentiële maker voor het duet met Jacco werd genoemd.

Hoe gebeurt dat?

Die impact.

Die rimpeling van de ene ontmoeting die geproefd wordt in een volgende ontmoeting?

Na het startgesprek met Marjolijn en Jacco, stuurde Marjolijn dit schema waarin terug te vinden was wat bij haar resoneerde uit het gesprek:

Mieke	Jacco
Wil je koffie of gaan we dansen?	Geen koffie, maar dansen
Informatie uit beweging mee in organisatie	Onbespied, spontaan, terloops, op sokken
Danszaal als tussenruimte	Er kan van alles gebeuren, ook spannend
Cooper, open space	Veld waar ik me 'de mindere' voel, kan niet dansen
Rijksacademie jouw lichaam in pijn, ik was even bij je	Schaamte: wat vindt men, wat ga ik ervaren?
Imposter syndrom: ik heb geen techniek, geen danser	Teaser, ijsbreker hoofd aan X bestaansrecht van zichzelf
Ook stilstand is beweging, al je cellen zijn in beweging	Moeilijk om in dat veld te blijven, en echt serieus te nemen
Als jij niks doet, val ik ook stil	Ook voor mensen die niet weten hoe
Van lichaam naar taal, van taal naar lichaam	Woorden precisie (academisch) of ambiguïteit (theater)

Heerlijk!

Resonantie in een excel-tabel!

Even terug naar de impact van de performance die Jacco en ik uiteindelijk neerzetten.

'Ruimte voor het onverwachte'....

We hadden in de voorbereiding gewerkt met drie oefeningen:

- somatic research van vloeistof in de gewrichten en vanuit daar vloeiend door de ruimte bewegen

- een 'rejection' oefening vanuit contactimprovisatie waarin de ene danser zich om een lichaamsdeel van de andere danser vormt waar de andere danser dan vloeibaar uitglijdt
- een bewegend vraag-antwoord dialoog in de ruimte

Wat was er uiteindelijk onverwacht in de performance?

Voor mij 2 dingen:

- de wijze waarop Jacco zich losmaakte van het fysieke contact met mij was niet een vloeibaar eruit glijden, maar een (geagiteerd?) met de handen beetpakken en losmaken
- de overgang van de rejection dialoog naar de vraag-antwoord dialoog werd door Freek, de pianist, geleden als een einde en dus stopte onze performance voor het moment dat we gelijkwaardig bewegend in dialoog zouden gaan

Wat betekende dit onverwachte?

Innerlijk vond ik m'n het plotse einde jammer.

We waren nu in een verhaal beland waarin een vrouw zich om een man heen vouwt en die man zich steeds losrukt...

De transformatie naar meer gelijkwaardig contact is niet gemaakt.

En DAT had impact.

Een vrouw uit het publiek kwam naar me toe en was heel geraakt. Geraakt over het beeld van die vrouw die zich maar blijft voegen, volgen en dienen en de man die zich daarvan losrukt...

Confronterend.

Want dit patroon ken ik (ook?) wel uit mijn persoonlijke leven.

Ruimte voor het onverwachte: ook ruimte voor onbewuste patronen om zich te tonen?

Te spiegelen?

Waardevol dat het hier verscheen en deze vrouw zo geraakt was.

Wat volgens mij ook impact had was Jacco's moed om als eerste lector zich te tonen in deze onbekende vorm van woordeloze performance. In het ongemak en de spanning.

Die kwetsbaarheid nodigt uit voor anderen om daarin op onderzoek te gaan.

Vervolgens werkten we met ongeveer 18 mensen uit het publiek in 45 minuten aan een performance die we later toonden.

Dat werd de impact van de performances ervoor voelbaar in de bereidheid van de groep om direct zelf zonder woorden onderzoekend en ervarend aan de slag te gaan met elkaar(s lichamen) en in beweging. Het onverwachte wat hierbij hielp was het delen van de ruimte met de groep van Godelieve en Marga en de akoestiek die het niet toestond veel of hard te praten (iemand van de andere groep maakte ons duidelijk dat ons praten hun verstoorde).

Dus voor iedereen werd duidelijk: weinig praten, dus doken we veel de ervaring van de oefeningen in om vervolgens steeds kort in een kleine kring dicht op elkaar te kruipen en wat reflecties te delen.

Ik was ontroerd door de bereidwilligheid van de groep en door de kwaliteit en intimiteit van de duetten en bewegingen die ontstonden in het doen van de onderzoekende lichamelijke oefeningen....

Daarna ontroerd door het feit dat volgens mij vrijwel de hele groep het work-in-progress of de 'shared practice' bereid was op het podium aan de rest van het publiek te tonen.

Daar waar vaak angst is om op een podium te gaan staan en presenteren, toonde nu een heel grote groep zich bereid iets te delen waarvan onduidelijk was wat het was.... Iets was 'onaf' was.

Zichtbaar te worden in lichamelijke beweging, woordeloosheid en onderling contact.

Dat lijkt me ook impact van de wijze waarop Marjolijn de middag durfde in te steken.

Samen op onderzoek uit te gaan.

Zichzelf te tonen en mensen via het dashboard van fysiek- emotioneel-mentaal-spiritueel uit te nodigen de schuiven wat 'anders dan normaal' open te zetten.

Drie lectoren-makers in bewegingsperformances op het podium te brengen.

En dan de groepen te laten ervaren, maken en performen.

Daarin liet ze ook genoeg, of misschien voor reguliere 'werkconferenties' wel veel ruimte voor het onverwachte....

En kon het raken.

Maar ook triggeren.

Weerstand oproepen.

Want....

Hoe vang je deze impact dan nu in een vakje of getalletje in een excel-sheet?????

Ik stel me voor dat er bij het publiek beelden blijven resoneren.

Bij de vrouw die geraakt was door het dienende beeld van de vrouw naar de man.

Of ervaringen.... Zoals het mogen onderzoeken van de beweging van de vloeistof in de gewrichten van een vreemde.... En dan door de ruimte stromen?

En ben benieuwd wat de impact bij Jacco uiteindelijk was van deze eerste keer 'zonder woorden' in een bewegingsperformance het podium op durven gaan.

Voor herhaling vatbaar?

Ik denk dat impact niet in een vakje past.

Zie eerder een beeld van druppels in water die rimpelingen veroorzaken op allerlei niveaus....

Niet te vangen, niet vast te zetten, niet te beheersen of te voorspellen.

Maar wel te delen....

In verhalen, mijmeringen, beelden, nieuwe ontmoetingen, andere manieren van bewegen.

Jacco

Nou, Mieke, noem jezelf maar geen schrijver. Vind dat je prachtige woorden weet te geven aan de bijeenkomst zelf, maar ook wat eraan voorafging en hoe het nog steeds in je doorwerkt.

Ik voel me in zekere zin ook wel betrappt. Ik lees het en denk: hoe registreer jij dat allemaal, hoe makkelijk lijk jij dat terug te halen, en hoe weet jij er zo precies taal aan te geven?

Ik voel me betrappt, en Marjolijn zal dit beamen vrees ik, omdat ik zelden al te levendige herinneringen heb aan, ... nou aan alles eigenlijk. Ik voel me betrappt als lector, omdat ik denk dat het deels in mijn functie ligt besloten dat ik goed zou moeten observeren, registreren en reflecteren.

De realiteit is dat ik soms prima in het moment kan zijn, maar het moment erna nog nauwelijks terug kan naar dat moment. Ik ben dan weer door met het volgende. Een nieuw project, een ander event, een ingepland gesprek. Ik neem het mezelf voor, maar bouw nooit tijd in om te reflecteren. Nooit echt. Echt nooit. Dat is natuurlijk sowieso food for thought, maar uitgerekend in de context van impact nog wel een interessante.

Als ik lees wat Mieke allemaal terughaald aan onze eerdere momenten samen, is het de hele tijd: ja, dat is waar ook. Dat waren allemaal momenten die me op dat moment serieus raakten, er gebeurde echt iets. Mieke heeft mij meerdere keren in tranen gezien. Die verschillende momenten moeten toch ergens in mijn systeem zijn gaan zitten, vormend zijn, sturing geven aan mijn bewegingen voorwaarts. Impact hebben gemaakt. Misschien is dat wel waarom ik zo begaan ben met het onderwerp?

Misschien getuigt het wel van een zekere vorm van luiheid of lafheid als ik zeg dat ik geloof dat ook impact zich niet kan onttrekken aan de wet van behoud van energie. Dat alles wat je meemaakt, ziet, hoort, voelt op een of andere manier ergens moet blijven. En dat het ook lijfelijk wordt opgeslagen. En dat dit moeilijk te achterhalen is, dat wat het op dat moment was, wordt door je lichaam verwerkt en omgezet in wie je bent en wat je doet. Of je nou mooi boek hebt gelezen, een heftige ruzie hebt gehad of met iemand hebt gedanst: het maakt je tot wie je bent en wat je doet. En omdat je de hele dag openstaat voor allerlei dingen die gevraagd en ongevraagd hun indruk op je achterlaten, is het geen doen om te achterhalen wat op welke manier in je doorwerkt.

Geloof het echt, maar het is ook makkelijk. Vraag me op onbewaakte ogenblikken ook af: is mijn academische inzet om erg kritisch te zijn op alle pogingen om impact expliciet te maken ook niet gewoon een poging om zelf niet op zoek te (hoeven) gaan naar hoe er misschien wél woorden kunnen worden gegeven aan impact? Mogelijk. Maar dat verklaart nog niet waarom ik Marjolijn aanspoor om een hele middag te organiseren waar we het lastig te articuleren deel van impact moedwillig opzoeken. Maar zou misschien wel weer verklaren waarom ik de mail van Mieke voor me uitschuif. Ze zeggen dat het leven voorwaarts geleefd moet worden, en achteraf begrepen. Achteraf is blijkbaar voor later.

liefs

Jacco